בית יוצר לבניין הרוח
חיל המודיעין והמוסד

על הכוונת
חיזבאללה

הקמת חיזבאללה

חיזבאללה הוקם במהלך שנות השמונים על ידי אנשי דת שיעיים. בתקופה בה חשו השיעים בלבנון מוקצים מהחברה ומהאליטה הלבנונית, ומספר מנהיגים ניסו לשפר את מעמדה בתוך לבנון. **הקמת ארגון הטרור היא תוצר של שיתוף פעולה בין אנשי דת שיעים מלבנון לקציני משמרות המהפכה שעברו מאיראן ללבנון לטובת הקמת הארגון תחת האידאולוגיה האיראנית.**

ארגון חיזבאללה עצמו הוקם בידי מחמד חוסיין פדלאללה, שראה עצמו סוכן מרכזי להפצת המהפכה האסלאמית. פדלאללה הידק את **הזיקה בין השיעים בלבנון ובין איראן החומייניסטית**, שקמה לאחר המהפכה האסלאמית. הוא שאף לסייע לאיראן לייצא את רעיון המהפיכה, ודגל בתפיסה של שלטון חכם-ההלכה - לא רק בתחומי הדת, אלא בכל תחומי החיים. בנוסף, **עוד מימיו הראשונים קשר חיזבאללה את עצמו לרעיון ההתנגדות לישראל**, שבשנות השמונים החלה להיות מעורבת יותר ויותר בדרום לבנון במלחמתה בארגוני הטרור הפלסטיניים.

הקשר בין ארגון חיזבאללה למדינת לבנון

חיזבאללה הוא אחד משני ארגונים המייצגים את העדה השיעית בתוך הפוליטיקה הלבנונית, הפועלת בחברה מפוצלת ומרובת עדות. לצידו של חיזבאללה קיים ארגון שיעי צבאי נוסף בשם 'אמל'. **חיזבאללה הוא כוח פוליטי וצבאי חזק בלבנון, ולצד צבא-הטרור שלו מפעיל מערך אזרחי מסועף לתמיכה ולסיוע לקהילה השיעית.** כמו-כן הוא משתתף במשחק הפוליטי ו**יש לו נציגות משמעותית בפרלמנט הלבנוני, ואף שרים בממשלה.** בהתבטאויותיו, טוען חיזבאללה שהוא "מגן לבנון" מפני תוקפנות ישראלית (וזאת על-אף שללבנון יש צבא רשמי).

חיזבאללה ואיראן

עוד מימיו הראשונים היה קשור חיזבאללה לרעיון המהפיכה האסלאמית של איראן. כיום, **חיזבאללה מקבל חלק ניכר ממימונו מאיראן, ומשמש למעשה כזרוע קדמית שלה במאבקה מול ישראל.** מבין כל הארגונים בני-החסות של איראן, חיזבאללה הוא הגדול, המפותח והחזק שבהם, והמאיים ביותר על ישראל. **חיזבאללה גם כפוף במידה רבה להנהגה האיראנית בתהליכי קבלת ההחלטות הפנימיים שלו - כפיפות שהתחזקה עם היחלשותו של הארגון כתוצאה מהפגיעה שספג מצה"ל במהלך מלחמת "התקומה".**

פעולות חיזבאללה כחלק מהטרור הבינלאומי

בראשית שנותיו פעל חיזבאללה לא רק נגד כוחות צה"ל – בשנות השמונים ביצע הארגון התקפות קשות כנגד כוחות אמריקאיים בביירות, ובשנות התשעים הוציא לפועל פיגועים קשים נגד הקהילה היהודית בארגנטינה.

בנוסף, במהלך מלחמת האזרחים בסוריה, שהחלה בשנת 2011, הצטרפו פעילי חיזבאללה רבים לכוחותיו של אסד, וסייעו לו להכניע את כוחות האופוזיציה שאיימו על משטרו. בתוך כך, צברו מחבלי חיזבאללה ניסיון מבצעי רב בלחימה זו.

על הכוונת
חיזבאללה

הלחימה נגד חיזבאללה

במהלך שנות השמונים, בשעה שישראל נלחמה בדרום לבנון כנגד כוחות אש"ף, החל חיזבאללה להתבסס במרחב ולפעול אף הוא כנגד כוחות צה"ל. בתקופה זו הוא פיתח את יכולות הנ"ט והמטענים שלו, והמשיך לתקוף את כוחות צה"ל במהלך שהותם ברצועת הביטחון בשנות התשעים. ב-1994 יצאה ישראל למבצע "דין וחשבון" וב-1996 יצאה למבצע "ענבי זעם", שניהם כנגד תשתיות טרור של חיזבאללה. בשנת 2000 נסוגו כוחות צה"ל מרצועת הביטחון, והארגון המשיך להתבסס במרחב ולפתח יכולות של ירי תמ"ס גם לכיוון יישובי צפון הארץ. ב-2006 שבה ישראל ונלחמה בחיזבאללה במלחמת לבנון השנייה.
לאחר מלחמת לבנון השנייה שב חיזבאללה והתבסס במרחב דרום לבנון, בניגוד להסכמים הבינלאומיים שנחתמו עם סיום הלחימה. ב-2019 יצאה ישראל למבצע "מגן צפוני" בו השמידו כוחות הנדסה מנהרות התקפיות שחפר חיזבאללה לתוך שטח ישראל, בטרם הצליח להשתמש בהן באופן מבצעי.

המערכה נגד חיזבאללה במלחמה

חיזבאללה וחמאס הם ארגוני טרור הנכללים ב-"ציר ההתנגדות" - ברית הארגונים והמדינות אשר מתנגדים לארה"ב ולקיומה של מדינת ישראל, ופועלים נגדן באמצעי טרור. למרות שתנועת חמאס היא שפתחה במתקפת ה-7 באוקטובר, **חיזבאללה, כחלק מציר ההתנגדות, ניסה לממש את אסטרטגיית "אחדות הזירות" של הציר, שמשמעותה היא הניסיון המתמיד ליצר רושם כי כל ארגוני הציר, הפועלים בזירות נפרדות, מתואמים במאבק החמוש נגד ישראל.** ב-8 באוקטובר 2023 פתח חיזבאללה במתקפה על יישובים ובסיסים בגבול הצפון. בתגובה לכך, צה"ל עיבה את כוחותיו באזור וניהל קרב הגנה למול ירי מתמשך. הכוחות מנעו ניסיונות חדירה, הגיבו באש, פגעו במטרות טרור בכל רחבי לבנון, הסבו נזק לחיזבאללה, פגעו בבכירים בארגון וחיסלו מאות מחבלים.

ב-19 בספטמבר 2024 יצא צה"ל למבצע **"חיצי הצפון"** - חסן נסראללה, שעמד בראש חיזבאללה, ומחבלים רבים אחרים - חוסלו, מאגרי רקטות וטילים של הארגון בכל רחבי לבנון הופצצו, ובסוף ספטמבר המבצע הורחב לתמרון קרקעי שהשמיד את תשתיות חיזבאללה בקו המגע והסיר את איום הפשיטה על יישובי הצפון. גם לאחר הפסקת האש שנחתמה בנובמבר 2024, המשיך צה״ל לסכל מחבלי חיזבאללה ולפגוע בנסיונות השיקום שלו. מבצע **"חיצי צפון"** פגע קשות בחיזבאללה, ואיפשר לתושבי הצפון לשוב לבתיהם בבטחה.

במהלך מבצע ׳שאגת הארי׳ במרץ 2026, תקף חיזבאללה את מדינת ישראל ברקטות וכטב״מים, ובכך **הפר את הסכם הפסקת האש והצטרף למערכה לצד משטר הטרור האיראני.** צה״ל תקף בתגובה את חיזבאללה בעוצמה, הרחיב את אחיזתו בדרום לבנון, ופגע בתשתיות טרור אסטרטגיות.

בעקבות המכות הקשות שהנחתנו על חיזבאללה, ולאור שינויים פנימיים במדינת לבנון, נחלש ארגון הטרור גם בזירה הלבנונית הפנימית. בימים אלו מתקיים ניסיון של מדינת לבנון לפרק את חיזבאללה מנשקו, בסיוע ארה"ב ומדינות נוספות. מול ניסיונות אלו **חיזבאללה ממשיך לאיים בהמשך ההתנגדות ובמאבק במדינת ישראל. כוחות צה״ל פרוסים ברחבי דרום לבנון במטרה להגן על התושבים והיישובים בצפון הארץ ולהמשיך להעמיק את הפגיעה בתשתיות של ארגון הטרור.**